

Najnowsze zmiany w zakresie ustalania uprawnień i wysokości zasiłków.

Małgorzata Nowicka

Zmiany przepisów w zakresie zasiłków w 2015 i 2016 r.

- ✓ Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2015 poz. 1066)
- ✓ Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 poz. 1268)
- ✓ Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1217)

Zmiany wprowadzone ustawą z 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw –

(Dz. U. z 2015 r. poz. 1066) dotyczą:

- ✓ Zasiłku macierzyńskiego – od 14 sierpnia 2015 r,
- ✓ Zasiłku opiekuńczego – od 14 sierpnia 2015 r.
- ✓ Podstawy wymiaru zasiłków dla ubezpieczonych niebędących pracownikami – od 1 stycznia 2016 r.
- ✓ Elektronicznych zaświadczeń lekarskich – od 1 stycznia 2016 r.

Zmiany dotyczące zasiłku macierzyńskiego

Zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonemu ojcu dziecka lub innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny w przypadku:

- ✓ śmierci matki dziecka **niepodlegającej ubezpieczeniu chorobowemu**,
- ✓ porzuceniu dziecka przez matkę **niepodlegającą ubezpieczeniu chorobowemu**,
- ✓ gdy **nieubezpieczona matka** dziecka legitymuje się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji i stan zdrowia uniemożliwia jej sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem

Prawo do zasiłku macierzyńskiego przysługuje **od dnia następnego po dniu** śmierci matki albo po dniu porzucenia przez nią dziecka do końca okresu w którym z tych uprawnień korzystałaby matka dziecka, gdyby podlegała ubezpieczeniu.

Matka dziecka legitymuje się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji i stan zdrowia uniemożliwia jej sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem.

W przypadku gdy niezdolność do samodzielnej egzystencji **nieubezpieczonej matki** dziecka powstała:

- ✓ przed urodzeniem dziecka - ubezpieczony ojciec dziecka lub inny ubezpieczony członek rodziny ma prawo do zasiłku macierzyńskiego przez cały okres odpowiadający urlopu macierzyńskiego, dodatkowego lub rodzicielskiego,
- ✓ po urodzeniu dziecka, zasiłek macierzyński przysługuje przez okres odpowiadający okresowi urlopu, który pozostałby do wykorzystania gdyby matka podlegała ubezpieczeniu chorobowemu.

Matka dziecka podlega ubezpieczeniu

Prawo do zasiłku macierzyńskiego przysługuje ubezpieczonemu ojcu dziecka albo innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny w przypadku:

- ✓ śmierci matki dziecka która podlegała ubezpieczeniu chorobowemu lub
- ✓ porzuceniu przez nią dziecka.

Zasiłek macierzyński przysługuje za pozostały do wykorzystania okres przypadający **od dnia następnego** po dniu śmierci matki lub po dniu porzucenia przez nią dziecka do końca okresu, w którym z tych uprawnień korzystałaby matka dziecka.

Matka dziecka podlegająca ubezpieczeniu chorobowemu legitymuje się **orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji** i stan zdrowia uniemożliwia jej sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem

- ✓ W przypadku, gdy niezdolność do samodzielnej egzystencji matki dziecka powstała **przed urodzeniem dziecka**, matka dziecka może po wykorzystaniu co najmniej 8 tygodni po porodzie zrezygnować z pobierania zasiłku macierzyńskiego za dalszy okres,
- ✓ Powyższa zasada ma zastosowanie także wówczas, gdy niezdolność do samodzielnej egzystencji matki dziecka powstała po urodzeniu dziecka, **przed upływem 8 tygodni po porodzie**,
- ✓ Jeżeli niezdolność do samodzielnej egzystencji matki dziecka powstanie **po upływie 8 tygodni po porodzie** wówczas matka dziecka może zrezygnować z pobierania zasiłku nie wcześniej niż od dnia następnego po dniu ustalonym jako dzień powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres przed 14 sierpnia 2015 r. – tzw. okres przejściowy

Gdy matka niepodlegająca ubezpieczeniu chorobowemu zmarła, porzuciła dziecko albo gdy legitymuje się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, ubezpieczony ma prawo do zasiłku macierzyńskiego także za okres przed wejściem w życie nowego przepisu, jeżeli w dniu 14 sierpnia 2015 r. spełniał warunki do wypłaty zasiłku macierzyńskiego przynajmniej za jeden dzień.

Wysokość zasiłku macierzyńskiego dla ojca dziecka

Wysokość zasiłku macierzyńskiego uzależniona jest od terminu złożenia wniosku o wypłatę zasiłku.

Termin 14 dni na złożenie wniosku o wypłatę zasiłku skutkujący ustaleniem zasiłku macierzyńskiego w wysokości 80% podstawy wymiaru należy liczyć od następnego dnia po dniu:

- ✓ śmierci matki dziecka,
- ✓ porzucenia dziecka przez matkę,
- ✓ wydania orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji – jeżeli niezdolność do samodzielnej egzystencji matki dziecka powstała po porodzie,
- ✓ porodu – jeżeli niezdolność do samodzielnej egzystencji matki dziecka powstała przed porodem.

Wysokość zasiłku macierzyńskiego

- ✓ Jeżeli ubezpieczony złoży wniosek za pełny okres zasiłku macierzyńskiego w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności uprawniających do urlopu – zasiłek wynosi 80% podstawy wymiaru
- ✓ Jeżeli we wniosku ubezpieczony poda, że prosi o wypłatę zasiłku w wysokości 100% i 60% podstawy wymiaru wówczas wysokość zasiłku macierzyńskiego ustala się zgodnie z dyspozycją osoby ubezpieczonej.

Zmiany dotyczące zasiłku opiekuńczego

Zgodnie z nowym brzmieniem przepisów art. 32 ust. 1 pkt. 1 lit. b i c ustawy zasiłkowej prawo, do zasiłku opiekuńczego z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat otrzyma ubezpieczony w przypadku:

- ✓ porodu lub choroby małżonka ubezpieczonego **lub rodzica dziecka**, stale opiekujących się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwi temu małżonkowi lub rodzicowi sprawowanie opieki,
- ✓ pobytu małżonka ubezpieczonego lub **rodzica dziecka**, stale opiekujących się dzieckiem, w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą stacjonarnie

Rozszerzenie kręgu osób uznanych za członków rodziny, których choroba uprawnia do zasiłku opiekuńczego z tytułu opieki nad nimi

- ✓ Zgodnie z nowym brzemieniem art. 32 ust. 2 i 3 ustawy zasiłkowej został rozszerzony krąg osób, które zostały uznane za członków rodziny nad którymi sprawowanie opieki w okresie choroby uprawnia do pobierania zasiłku opiekuńczego o **rodzica dziecka, ojczyma oraz macochę**.
- ✓ W art. 32 ust 3 zrezygnowano z określenia „**obce**” w stosunku do dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie. Zmiana usankcjonowała dotychczas stosowaną wykładnię przepisu.

Dodatkowy zasiłek opiekuńczy

Ojciec dziecka lub inny członek rodziny ma prawo do zasiłku opiekuńczego w dodatkowym wymiarze do 8 tygodni (tj. do 56 dni) w okresie korzystania przez ubezpieczoną matkę dziecka, legitymującą się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, której stan zdrowia uniemożliwia sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem, z urlopu macierzyńskiego w wymiarze 8 tygodni po porodzie.

Dowody służące do wypłaty zasiłku

Do czasu wejścia w życie nowego rozporządzenia (ma wejść w życie 1 stycznia 2016 r.) dowodem do przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego urlopu ojcu dziecka albo innemu członkowi rodziny w przypadku gdy matka dziecka legitymuje się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji jest:

- ✓ prawomocne orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS,
- ✓ Lekarza rzeczoznawcę KRUS lub komisję lekarską KRUS,
- ✓ Orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Zmiany w podstawie wymiaru zasiłków

Zmiany w podstawie wymiaru zasiłku dotyczą osób, które podlegają ubezpieczeniu chorobowemu na swój wniosek tzw. ubezpieczenie dobrowolne.

Dotyczy to ubezpieczonych:

- prowadzących działalność gospodarczą,
- współpracujących z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą,
- duchownych,
- zleceniobiorców.

Zmiany w podstawie wymiaru zasiłków

- ✓ Podstawę wymiaru zasiłku stanowić będzie przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, gdy niezdolność do pracy powstanie przed upływem dwunastu kalendarzowych miesięcy ubezpieczenia.
- ✓ Niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego kalendarzowego miesiąca ubezpieczenia.

Zmiany w podstawie wymiaru zasiłku

Podstawa wymiaru zasiłku będzie obliczana jako suma:

- ✓ przeciętnej miesięcznej najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, (po pomniejszeniu o 13,71%), za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia, z których przychód podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru zasiłku, oraz
- ✓ kwoty stanowiącej iloczyn przeciętnej kwoty zadeklarowanej jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, w części przewyższającej najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, (po pomniejszeniu o 13,71%) za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia, z których przychód podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru zasiłku podzielonej przez 12 oraz liczby tych miesięcy (t. $\frac{1}{12}$ sumy nadwyżek)

Zmiany w podstawie wymiaru zasiłku

Kwota najniższej podstawy wymiaru składek będzie odpowiednia do kodu tytułu ubezpieczenia społecznego i będzie wynosić:

- ✓ kwotę zadeklarowaną , nie niższą jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą na zasadach ogólnych jeżeli zgłoszyli się do ubezpieczeń społecznych z kodami: 05 10 xx , 05 12 xx, 05 20 xx, 05 30 xx, 05 40 xx, 05 43 xx. (w 2015 r. kwota ta wynosi 2.375,40 zł),
- ✓ kwotę nie niższą niż 30% minimalnego wynagrodzenia (w 2015 r. kwota ta wynosi 525 zł) jeżeli ubezpieczony będący osobą prowadzącą działalność gospodarczą jest w tzw. okresie „preferencyjnym” (tzn. w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych prowadzenia działalności) dla kodu 05 70 xx, 05 72xx ,

Podstawa wymiaru zasiłku

Jeżeli **okres ubezpieczenia chorobowego rozpocznie się po przerwie trwającej nie dłużej niż 30 dni:**

- od ustania ubezpieczenia chorobowego **z innego tytułu lub**
- równolegle trwa ubezpieczenie z innego tytułu,

w liczbie pełnych miesięcy kalendarzowych ubezpieczenia, uwzględniać się będzie również pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia z poprzedniego tytułu , przy czym liczba pełnych miesięcy kalendarzowych ubezpieczenia uwzględnionych z aktualnego i poprzedniego tytułu nie może przekroczyć 12 miesięcy.

Podstawa wymiaru zasiłku

Gdy niezdolność do pracy powstanie przed upływem pełnego kalendarzowego miesiąca ubezpieczenia, podstawa wymiaru zasiłku zostanie ustalona w następujący sposób:

- jeżeli aktualne ubezpieczenie nie było poprzedzone ubezpieczeniem z innego tytułu lub przerwa przekraczała 30 dni, podstawę wymiaru zasiłku stanowiła będzie najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc kalendarzowy, w którym powstało prawo do zasiłku, po pomniejszeniu o 13,71%,

Podstawa wymiaru zasiłku

Gdy niezdolność do pracy powstanie przed upływem pełnego kalendarzowego miesiąca ubezpieczenia, podstawa wymiaru zasiłku zostanie ustalona w następujący sposób:

- jeżeli aktualne ubezpieczenie chorobowe było poprzedzone ubezpieczeniem chorobowym **z innego tytułu i przerwa nie przekraczała 30 dni** podstawa wymiaru zasiłku będzie ustalana zgodnie z art. 48a ustawy zasiłkowej z uwzględnieniem:

- najniższej podstawy wymiaru składek za miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy (po pomniejszeniu o 13.71%) oraz

- kwoty zadeklarowanej po jej uzupełnieniu, w części przewyższającej najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe (po pomniejszeniu o 13,71%), po podzieleniu przez 12 i pomnożeniu przez liczbę pełnych kalendarzowych miesięcy ubezpieczenia (1 + pełne kalendarzowe ubezpieczenia z poprzedniego tytułu) .

- W liczbie pełnych miesięcy kalendarzowych ubezpieczenia uwzględnia się również miesiąc kalendarzowy, w którym powstała niezdolność do pracy.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e-ZLA

- ✓ Od 1 stycznia 2016 r. lekarze będą mogli wystawiać zaświadczenia lekarskie w formie dokumentu elektronicznego tzw. e-ZLA za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
- ✓ W okresie przejściowym do 31 grudnia 2017 r. lekarze będą mogli wystawiać zaświadczenia lekarskie o czasowej niezdolności do pracy również w formie obecnie obowiązującej – druk ZUS ZLA.
- ✓ Od 1 stycznia 2018 r. lekarze będą wystawiać zaświadczenia lekarskie tylko w formie elektronicznej.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e-ZLA

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie będą mogli wystawiać lekarze posiadający profil na PUE lub zintegrowaną z PUE aplikację gabinetową.

Wystawianie e-ZLA będzie trwało krócej niż wypisywanie papierowego zaświadczenia. Lekarz bowiem na podstawie uzyskanych od pacjenta danych identyfikacyjnych (PESEL) uzyska dostęp do:

- danych ubezpieczonego,
- członków jego rodziny (w przypadku zasiłku opiekuńczego),
- danych płatnika składek,
- informacji o wcześniejszych zwolnieniach lekarskich,
- informacje, czy płatnik składek posiada profil informacyjny płatnika składek,

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e-ZLA

- ✓ Dodatkowo system będzie przypominał lekarzowi o możliwości skierowania pacjenta na rehabilitację leczniczą.
- ✓ Wystawione przez lekarza zaświadczenie lekarskie zostanie przekazane do ZUS automatycznie. Lekarze nie będą musieli przekazywać zwolnień do ZUS oraz przechowywać drugiej kopii. Nie będzie też potrzeby pobierania druków zwolnień z ZUS.
- ✓ Wystawianie e-ZLA będzie również możliwe przez urządzenia mobilne np. podczas wizyty domowej (tryb alternatywny). Wówczas lekarz prześle pacjentowi zwolnienia wydrukowane z systemu, opatrzone podpisem i pieczętą lekarza. Takie zwolnienie lekarz musi w terminie 3 dni roboczych przesłać elektronicznie do ZUS.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e-ZLA

- ✓ ZUS będzie udostępniał zaświadczenie lekarskie płatnikowi składek na profilu informacyjnym płatnika. Jeżeli pracodawca założy profil na PUE otrzyma natychmiast wiadomość o wystawieniu jego pracownikowi e-ZLA i samo zaświadczenie.
- ✓ Pracodawca będzie mógł drogą elektroniczną wystąpić do ZUS z wnioskiem o kontrolę prawidłowości wystawiania zaświadczeń lekarskich.
- ✓ Profil informacyjny płatnika składek będą obowiązani utworzyć zakłady pracy , które są obowiązane do przekazywania dokumentów w formie elektronicznej, do końca grudnia 2015 r.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e-ZLA

- Informacja o wystawieniu e-ZLA będzie dostępna także na profilu PUE ubezpieczonego.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e-ZLA

- ✓ Płatnik składek, który **nie posiada profilu** informacyjnego na PUE w terminie do końca grudnia 2015 r. będzie zobowiązany **na piśmie**, poinformować pracowników o obowiązku dostarczania mu w przypadku choroby wydruku informacyjnego e-ZLA.
- ✓ Płatnik, który mimo braku obowiązku posiadania profilu informacyjnego taki profil utworzy, w terminie 7 od dnia utworzenia tego profilu powinien poinformować pracowników, w formie pisemnej, o ustaniu obowiązku dostarczania mu przez pracownika wydruku informacyjnego e-ZLA albo zaświadczenia wystawionego w trybie alternatywnym.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e-ZLA

- ✓ Jeżeli w zaświadczeniu lekarskim **wystąpił błąd**, wówczas w terminie 3 dni roboczych od daty stwierdzenia błędu albo otrzymania informacji o stwierdzeniu błędu, lekarz wystawiający druk unieważnia go oraz wystawia nowe zaświadczenie lekarskie e-ZLA.
- ✓ Na skrzynkę podawczą ZUS oraz profil informacyjny płatnika przekazywana jest informacja o nieważności zaświadczenia lekarskiego w którym został stwierdzony błąd.
- ✓ W przypadku gdy do wypłaty zasiłku zobowiązany jest płatnik składek decyzję o braku prawa do zasiłku lub zmianie jego wysokości wyda ZUS na wniosek płatnika lub ubezpieczonego.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e- ZLA – dokumenty do wypłaty zasiłku

Płatnik składek posiadający profil informacyjny w ZUS

- ✓ zaświadczenie lekarskie wystawione w formie dokumentu elektronicznego, otrzymane na profil informacyjny płatnika składek
- ✓ Wydruk zaświadczenia lekarskiego wystawionego w formie dokumentu elektronicznego przekazanego przez ubezpieczonego,
- ✓ Zaświadczenie lekarskie wystawione na formularzu zaświadczenia lekarskiego wydrukowanym z systemu teleinformatycznego przekazane przez ubezpieczonego (zaświadczenie wystawione w trybie alternatywnym)

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e- ZLA – dokumenty do wypłaty zasiłku

Płatnik składek nieposiadający profilu informacyjnego w ZUS

- ✓ Wydruk zaświadczenia lekarskiego wystawionego w formie dokumentu elektronicznego przekazanego przez ubezpieczonego,
- ✓ Zaświadczenie lekarskie wystawione na formularzu zaświadczenia lekarskiego wydrukowanym z systemu teleinformatycznego przekazane przez ubezpieczonego (zaświadczenie wystawione w trybie alternatywnym)

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie e- ZLA

Jeżeli wypłaty zasiłku będzie dokonywał ZUS wówczas ubezpieczony lub płatnik składek składa do Zakładu:

- ✓ Wniosek o zasiłek (ZUS Z-3, ZUS Z-3a,Z-3b),
- ✓ Wydruk zaświadczenia lekarskiego (wydruk informacyjny e-ZLA),
- ✓ Zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym.

Płatnik składek będzie zobowiązany przekazać dokumenty do ZUS niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

Obniżenie o 25%

- ✓ W odniesieniu do zaświadczeń lekarskich wystawionych w formie elektronicznej nie będzie mieć zastosowanie obniżenie zasiłku o 25%
- ✓ Przepisy o obniżeniu zasiłku o 25% będą miały nadal zastosowanie do zaświadczeń ZUS ZLA wystawionych według dotychczas obowiązujących zasad.

Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1268)

Ustawa wchodzi w życie z dniem:

- ✓ 2 stycznia 2016 r. – całość ustawy z wyjątkiem art. 1 pkt. 6
- ✓ 1 marca 2016 r. art. 1 pkt. 6 ustawy, dotyczący urlopu macierzyńskiego w przypadku porzucenia dziecka przez pracownicę, umieszczenia go na podstawie orzeczenia sądu w rodzinie zastępczej, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Główne zmiany wprowadzone do ustawy Kodeks pracy:

- ✓ Zapewnienie możliwości dzielenia się uprawnienia z tytułu rodzicielstwa rodzicom dziecka w przypadku, gdy jeden z rodziców jest pracownikiem, a drugi rodzic jest osobą podlegająca ubezpieczeniu chorobowo dobrowolnie.
- ✓ Rezygnacja z wyodrębnienia urlopów dodatkowych, wydłużenie urlopu rodzicielskiego
- ✓ Zapewnienie możliwości udzielania urlopu rodzicielskiego w sposób bardziej elastyczny
- ✓ Wprowadzenie zasady proporcjonalnego wydłużania wymiaru urlopu rodzicielskiego w przypadku podjęcia pracy u pracodawcy udzielającego urlopu
- ✓ Terminy na złożenie wniosków o urlop macierzyński

Dzielenie się uprawnieniami z tytułu rodzicielstwa

Z wprowadzonych zmian wynika, że pracownica – matka dziecka po wykorzystaniu co najmniej 14 tygodni urlopu macierzyńskiego będzie mogła zrezygnować z dalszego urlopu i powrócić do pracy, jeżeli pozostałą część urlopu macierzyńskiego wykorzysta ubezpieczony ojciec dziecka, który przerwie działalność zarobkową w celu sprawowania opieki nad dzieckiem.

Pracownikowi – ojcu dziecka będzie przysługiwało prawo do części urlopu macierzyńskiego, przypadającego po dniu rezygnacji.

Zmiany w urlopach rodzicielskich

Wymiar urlopu rodzicielskiego udzielanego po urlopie macierzyńskim będzie wynosił:

- do 32 tygodni w razie urodzenia przy jednym porodzie jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka,
- do 34 tygodni w przypadku urodzenia przy jednym porodzie więcej niż jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie co najmniej dwoje dzieci,
- do 29 tygodni w razie przyjęcia na wychowanie dziecka w wieku do 7 lat a w przypadku dziecka, wobec którego odroczone obowiązek szkolny do 10 roku życia

Okres udzielania urlopu rodzicielskiego

- ✓ urlop może być udzielony jednorazowo lub **w nie więcej niż 4 częściach**, stanowiących wielokrotność tygodnia, przypadających bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, nie później niż do zakończenia roku kalendarzowego w którym dziecko kończy 6 lat,
- ✓ część urlopu **nie może być krótsza niż 8 tygodni**, z wyjątkiem:
 - pierwszej części urlopu rodzicielskiego, która w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie nie może być krótsza niż 6 tygodni,
 - przyjęcia dziecka na wychowanie – w tym przypadku pierwsza część urlopu rodzicielskiego nie może być krótsza niż 3 tygodnie,

Okres udzielania urlopu rodzicielskiego

- ✓ Urlop rodzicielski w wymiarze do 16 tygodni może być udzielony w terminie nieprzypadającym bezpośrednio po poprzedniej części tego urlopu. Liczba wykorzystanych w tym trybie części urlopu pomniejsza liczbę części przysługującego urlopu wychowawczego.
- ✓ Urlop ten będzie można wykorzystać jednorazowo lub w maksymalnie dwóch częściach.

Prawo do urlopu rodzicielskiego

- ✓ Z urlopu rodzicielskiego mogą korzystać jednocześnie oboje rodzice dziecka
- ✓ W okresie korzystania przez jednego z rodziców dziecka z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego, drugi rodzic może korzystać z urlopu rodzicielskiego
- ✓ Łączny wymiar urlopu rodzicielskiego i zasiłku macierzyńskiego za ten okres dla obojga rodziców, nie może przekraczać wymiaru maksymalnego.

Termin na złożenie wniosku

- ✓ Pisemny wniosek o udzielenie urlopu w pełnym wymiarze, osoba, która zamierza korzystać z tego urlopu składa pracodawcy w terminie nie krótszym niż 21 dni po porodzie.
- ✓ W pozostałych przypadkach w terminie nie krótszym niż 21 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu.
- ✓ Osoba, która rezygnuje z korzystania z urlopu rodzicielskiego w całości lub w części składa wniosek pracodawcy w terminie nie krótszym niż 21 dni przed przystąpieniem do pracy

Wysokość zasiłku macierzyńskiego i rodzicielskiego

Miesięczny zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi:

✓ 100% podstawy wymiaru za okres do:

- 6 tygodni urlopu rodzicielskiego – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka przy jednym porodzie,

- 8 tygodni urlopu rodzicielskiego – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie,

- 3 tygodni urlopu rodzicielskiego – w przypadku przyjęcia na wychowanie dziecka w wieku do 7 roku życia (w przypadku dziecka wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do 10 roku życia)

✓ 60% podstawy wymiaru – za pozostały okres.

Praca podczas urlopu rodzicielskiego

Pracownik będzie mógł łączyć korzystanie z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu w wymiarze nie wyższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. Urlop ulegnie wydłużeniu proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy wykonywanej w trakcie urlopu rodzicielskiego nie dłużej jednak niż do:

- 64 tygodni w razie urodzenia przy jednym porodzie lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka oraz
- 68 tygodni w przypadku urodzenia przy jednym porodzie lub przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka,

Praca podczas urlopu rodzicielskiego

- ✓ Wymiar urlopu rodzicielskiego ulega wydłużeniu o okres stanowiący iloczyn liczby tygodni przez które pracownik łączy korzystanie z urlopu rodzicielskiego z pracą i wymiaru czasu pracy wykonywanej przez pracownika w trakcie korzystania z urlopu rodzicielskiego.
- ✓ W przypadku gdy powstała w wyniku wydłużenia wymiaru urlopu rodzicielskiego część urlopu rodzicielskiego nie odpowiada wielokrotności tygodnia, jest ona udzielana w dniach. Przy udzielaniu urlopu niepełny dzień pomija się.

Nowe zasady dotyczące urlopu ojcowskiego

- ✓ Pracownik – ojciec wychowujący dziecko ma prawo do urlopu ojcowskiego w wymiarze do 2 tygodni, nie dłużej jednak niż:
 - do ukończenia przez dziecko **24 miesiąca życia** albo
 - do upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego o przysposobieniu dziecka i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia.
- ✓ Urlop ojcowski może być wykorzystany jednorazowo albo nie więcej niż **w 2 częściach**, z których żadna nie może być krótsza niż tydzień.

Nowe rozporządzenia w sprawie dokumentacji zasiłkowej oraz związanej z rodzicielstwem, które będą obowiązywać od 1 stycznia 2016 r.

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego e razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączonych do takich wniosków

Świadczenia rodzicielskie

- Prawo do świadczeni rodzinnego będzie przysługiwało:
- matce lub ojcu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia a gdy dziecko ma odroczony obowiązek szkolny – nie dłużej niż do 10 roku życia,
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej w przypadku przyjęcia na wychowanie dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia a gdy dziecko ma odroczony obowiązek szkolny – nie dłużej niż do 10 roku życia.

Zmiany dotyczące podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego

- ✓ W przypadku gdy miesięczna kwota zasiłku macierzyńskiego pomniejszona o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych (zasiłek macierzyński netto) jest niższa od kwoty świadczenia rodzinnego – 1000 zł, kwotę zasiłku macierzyńskiego netto podwyższa się do wysokości świadczenia rodzinnego.
- ✓ Jeżeli zasiłek macierzyński przysługuje za część miesiąca, kwota podwyższenia będzie ustalana w stosunku do pomniejszonej proporcjonalnie kwoty świadczenia rodzicielskiego.
- ✓ Podwyższenie zasiłku nie dotyczy zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu ojcowskiego

Zmiany dotyczące podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego

- ✓ Ubezpieczona uprawniona do zasiłku macierzyńskiego z więcej niż jednego tytułu będzie zobowiązana poinformować każdego płatnika zasiłku o prawie do zasiłku z innego tytułu.
- ✓ Jeżeli ubezpieczona jest uprawniona do zasiłku macierzyńskiego z więcej niż jednego tytułu, a łączna kwota zasiłku macierzyńskiego netto jest niższa od kwoty świadczenia rodzinnego, kwota podwyższenia będzie wyliczona jako różnica między kwotą świadczenia rodzinnego a łączną kwotą netto zasiłku macierzyńskiego z różnych tytułów i wypłacona przez płatnika wskazanego przez ubezpieczonego.
- ✓ Jeżeli zasiłek z co najmniej jednego tytułu wypłaca ZUS wypłaty kwoty podwyższenia zasiłku macierzyńskiego dokonuje ZUS.

Zmiany dotyczące podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego

- ✓ Od kwoty podwyższenia zasiłku nie nalicza się zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych
- ✓ Kwota podwyższenia zasiłku podlega finansowaniu z budżetu państwa
- ✓ Podwyższenie będzie przysługiwało także, gdy dziecko urodziło się lub zostało przyjęte na wychowanie przed 1 stycznia 2016 r. za okres od tej daty
- ✓ Wyплаcone przez płatnika składek podwyższenie zasiłku macierzyńskiego będzie wykazane w raportach ZUS RSA z **kodem 329** i będzie sumowane w deklaracji rozliczeniowej w polu przeznaczonym do wykazywania świadczeń rodzinnych (pole 04 blok V deklaracji ZUS RDA)